

STUDENTKÅRSSKRIVELSEN
2016

Innehållsförteckning

Inledning.....	2
1. Utbildning	4
1.1 Utbildningskvalitet.....	4
1.1.1 Pedagogik.....	4
1.1.2 Kursutvärderingar.....	5
1.1.3 Internationalisering.....	5
1.1.4 Nät- och distansutbildning.....	7
1.2 Rättssäkerhet.....	8
1.2.1 Det gällande regelverket.....	8
1.2.2 Kursplaner och kursadministration	8
1.2.3 Examination	9
2. Studiesocialt	11
2.1 Arbetsmiljöarbetet vid Umeå universitet	11
2.1.1 Tentamenssalar	12
2.1.2 Bristande bemötande vid institutioner och fakulteter	13
2.1.3 Access för studenterna vid Umeå universitet.....	13
2.2 Lika villkor vid Umeå universitet.....	15
2.2.1 Studenter med barn	15
2.2.2 Internationalisering.....	16
3. Forskarstuderande och Forskarutbildning	18
4. Verksamhetsförlagd utbildning och övrig praktik	20
4.1 Utbildningsaspekter	20
4.2 Studiesociala aspekter	21

Inledning

Vart tredje år författar de tre studentkårerna vid Umeå universitet Studentkårsskrivelsen, som sammanfattar och belyser de problem kårerna uppfattar finns vid universitetet samt ger förslag på åtgärder.

Studentkårsskrivelsen utgår från de studentärenden som inkommit till studentkårerna under de tre senaste läsåren från och med höstterminen 2013 till och med vårterminen 2016. Inkomna studentärenden har diarieförts och kategoriserats enligt en bestämd mall. Under sammanställningen av kårernas tre studentärendediarier framträder vissa frågor och problem som centrala och behandlas därmed i denna skrivelse. Skrivelsen avser även att fånga in generella tendenser, utöver konkreta studentärenden.

Umeå Medicinska Studentkår företräder studerande på grund-, avancerad och forskarnivå vid Medicinska fakulteten. Grunden i utbildningsbevakningen är studieråden, med representanter från varje kurs inom det eller de program som fakultetens respektive programråd ansvarar för. Studieråden och representanter från kårstyrelsen träffas regelbundet i kårens utbildningsbevakningsråd, där aktuella frågor diskuteras och erfarenhetsutbyte sker. Varje studieråd har en kontaktperson i kårstyrelsen som är ansvarig för att studierådets åsikter förs vidare till kårstyrelsen, som är kårens högsta verkställande organ. Utbildningsbevakningen på forskarnivå samordnas av kårens Doktorandombud, en ny post för verksamhetsåret 2015-2016, och aktuella frågor diskuteras i doktorandsektionen. Handläggning av inkomna studentärenden sker av kårstyrelsens vice ordförande tillika kårens centrala utbildningsbevakare och studiesocialt ansvarige.

Umeå naturvetar- och teknologkår (NTK) företräder studerande på grund-, avancerad och forskarnivå vid Teknisk-naturvetenskaplig fakultet. Utbildningsbevakningen sker genom utbildningsbevakningsenheten, dess ordförande och två doktorandombud. Utöver utbildningsbevakningen bevakar NTK också studenternas studiesociala situation. Detta sker genom den studiesociala enheten och dess ordförande. Båda enheterna består av en representant från varje sektion vid NTK för att kunna representera de olika studentgrupperna på bästa sätt.

Umeå Studentkår företräder studenter på grund-, avancerad och forskarnivå vid samhällsvetenskaplig-, humanistisk fakultet samt Lärarhögskolan. Utbildningsbevakningen sker på olika sätt beroende på vilken fakultet men samordnas av kårens fem studentombud som verkar på sektionsnivå och tar emot enskilda studentärenden. Sektionsstudentombuden samordnas av ett centralt studentombud. En ansvarig samordnare för frågor som rör arbetsmiljö och lika villkor är tillsatt som 2e vice ordförande.

Tillsammans företräder dessa tre studentkårer samtliga studerande vid Umeå universitet, oavsett utbildningsnivå och vare sig de studerande befinner sig på campus eller på annan studieort. Samarbetet mellan studentkårerna i utbildningsfrågor är omfattande och studentkårsskrivelsen är ett exempel på resultatet av detta samarbete.

Skrivelsen är uppdelad i fyra tematiska avsnitt: Utbildningskvalitet, Studiesocialt, Forskarutbildning och Verksamhetsförlagd utbildning och övrig praktik. I jämförelse med Studentfallsskrivelsen 2013 har forskarutbildningen fått en central roll i skrivelsen, vilket är ett resultat av att samtliga kårer arbetar mer riktat mot forskarutbildningen än tidigare. Dessutom har utbildnings- och studiesociala aspekter kring verksamhetsförlagd utbildning och övrig praktik samlats i ett eget tematiskt avsnitt. Varje avsnitt är indelat i ett antal underrubriker, och den interna strukturen i underrubrikerna är genom hela skrivelsen: Studentkårens grundsyn, Problembeskrivning och slutligen Studentkårens förslag till åtgärd. De generella mönster som skildras i studentkårsskrivelsen utgörs inte endast av händelser där det gällande regelverket inte

har efterlevts utan också händelser där olämpligt agerande, bristfällig information eller felaktig administration varit orsak till problemets uppkomst.

En aspekt värd att lyfta fram är det mörkertal av studentärenden som aldrig når studentkårernas utbildningsbevakare eller studiesocialt ansvariga. Studentkåreerna är medvetna om detta mörkertal men anser att den underliggande sammanställningen av de tre senaste läsårens studentärenden fångar upp relevanta strukturella problem på ett övergripande sätt.

Vår förhoppning är att studentkårsskrivelsen 2016 ska ligga till grund för en god diskussion och ett fortsatt gott samarbete med Umeå universitet under de närmsta tre åren för att säkerställa en tillfredsställande studiemiljö och stärka rättssäkerheten samt studentinflytandet.

1. Utbildning

1.1 Utbildningskvalitet

1.1.1 Pedagogik

Studentkårens grundsyn

Umeå universitets pedagogiska kompetenser är kraftigt avgörande för att utbildningar och kurser av hög kvalitet skall kunna bedrivas vid universitetet. Pedagogisk kompetens ska värderas högt i universitetets undervisningsmiljöer och våra bästa pedagogers erfarenheter bör ses som en stor tillgång och resurs.

En del i grunden för god utbildningskvalitet ligger i studenters möjlighet att ha kontakt med sina lärare. Det är i mötet mellan studenter och lärare som studenterna kan fördjupa och utveckla sina akademiska kunskaper och det är i det akademiska samtalet mellan lärare och student som det kritiska tänkandet utvecklas. Det är också i mötet och i diskussionen som studenter kan lära sig de färdigheter som krävs för sitt framtida yrkesliv.

Problembeskrivning

Inplacering av meriterade och excellenta lärare uppmärksammar till pedagogisk utveckling och uppmärksammar de lärare som strävat efter att utveckla sin kompetens. Kårerna ser dock en del av det nuvarande systemet som problematiskt. I bedömningsprocessen bedöms lärare utifrån sin kompetens på pappret, inte hur den pedagogiska kompetensen uttrycker sig i praktiken. Detta innebär att de som läst kurser inom pedagogik, men inte tagit nödvändigtvis implementerat detta i sin undervisning, kan bli excellent. Kårerna vill därför kunna ha en mer aktiv del i inplaceringssystemet. Kårerna har tyvärr inget konkret förslag på hur detta ska lösas men i och med att ett arbete nyss är påbörjat för att utvärdera processen hoppas vi att detta perspektiv tas tillvara.

I dagsläget deltar oftast de lärare som redan har goda kunskaper och färdigheter inom pedagogik på UPLs kurser medan de som kanske skulle ha mest utbyte av dessa kurser inte nödvändigtvis deltar. Studentkåren förstår varför UPLs kurser är frivilliga men detta är grunden i problematiken till varför flertalet lärare inte går eller fullgör kurserna.

Varken Högskolelagen (1992:1434) eller Högskoleförordningen (1993:100) reglerar hur många timmar lärarledd undervisning studenter bör erbjudas. Att det råder en variation i mängden erbjuden lärarledd undervisning mellan program ter sig naturligt till en viss mån, dock är den rådande differensen allt för spridd för att vara acceptabel. Att den lärarledda undervisningen i allt högre grad bortprioriteras hämmar i mångt och mycket delar av studenters lärande. Studentkåren anser att en nätbaserad uppgift inte kan ersätta den kompetens en lärare besitter och kan förmedla. Lärarledd tid ger möjligheten till ett aktivt lärande som ger mer djupgående kunskaper. Studentkåren finner det därför viktigt att betona värdet av lärarledd undervisning, såväl fysisk som på distans.

Studentkårens förslag till åtgärder

- Att studentkåren har en aktiv roll i inplaceringssystemet av meriterade och excellenta lärare.
- Att Umeå universitet aktivt uppmärksammar till pedagogisk vidareutbildning av samtliga undervisande lärare.
- Att Umeå universitet tar fram en pedagogisk plan vilken inkluderar pedagogisk vidareutbildning och ett minimum för lärarledda timmar på program och kurser.

1.1.2 Kursutvärderingar

Studentkårens grundsyn

Kursutvärderingar syftar till att fånga upp studenternas åsikter och synpunkter gällande sin utbildning. En hög svarsfrekvens säkerställer att studenters åsikter rörande utbildningen kommer till institutionernas kännedom. Det är således ett bra instrument för att tillvarata studenternas perspektiv och är på så vis en viktig faktor i utvecklings- och kvalitetsarbetet i utbildningen. För studenter som inte sitter i programråd eller andra beredande-/beslutandeorgan är kursutvärderingarna dessutom det enda formaliserade verktyget för att utöva studentinflytande. Därför fyller utvärderingarna en mycket viktig funktion ur demokratisk synpunkt.

Med anledning av ovanstående är det av yttersta vikt att samtliga studenter ges möjlighet att utöva detta lagstadgade studentinflytande.

Problembeskrivning

Användandet av kursutvärderingar som ett verktyg för att uppnå ett brett studentinflytande är på många sätt bristfälligt i dagsläget. Detta tar sig olika uttryck vid olika institutioner, men återkommande är att utvärderingar inte genomförs samt att genomförda kursutvärderingar inte återkopplas till studenterna på ett tillfredsställande sätt. Detta har startat en negativ cirkel med bristande engagemang för kursutvärderingarna hos såväl lärare som studenter. Bristen på återkoppling gör att studenterna har svårt att se syftet med att fylla i utvärderingarna, detta leder till att svarsfrekvensen sjunker vilket i sin tur minskar lärarnas motivation att lägga arbetstid på att utforma, genomföra och analysera utvärderingarna.

Problemen är dessutom att anse som långvariga, vilket bland annat tydliggörs av att problematiken i någon mån belysts i samtliga tidigare Studentfallsskrivelser.

Det faktum att användandet av kursutvärderingar ser så pass olika ut vid olika institutioner antyder avslutningsvis att det finns arbete kvar att göra för att säkerställa att varje fakultet uppfyller sitt ansvar att stimulera och följa upp kursutvärderingsarbetet på institutionsnivå, som enligt *Regler för studentinflytande vid Umeå universitet* åligger dem.

Studentkårens förslag till åtgärder

- Att insatser görs för att på fakultetsnivå tydligare samordna arbetet med kursutvärderingar, med syfte att förbättra den kontinuerliga uppföljningen samt bidra till utbyte av kunskap och inspiration institutionerna emellan.
- Att samtliga institutioner i sin verksamhetsplanering säkerställer att berörd personal ges tillräckligt med tid för att på ett tillfredsställande vis genomföra, analysera och ge återkoppling på kursutvärderingarna.
- Att det i universitetets regelverk införs en tidsgräns om högst 3 månader efter avslutad kurs för institutionerna att sammanställa, publicera och återkoppla resultaten av kursutvärderingarna.

1.1.3 Internationalisering

Studentkårens grundsyn

Umeå universitet har stora ambitioner att ligga i framkant inom internationalisering. I Umeå universitets internationaliseringsstrategi för utbildning framgår det att Umeå universitetet har som mål att ha Sveriges bästa internationella utbildningsmiljö år 2020. Studentkåren ser positivt på dessa ambitioner då internationalisering blir en allt viktigare del inom både arbetsmarknad och utbildning. Ett viktigt moment i

internationaliseringen är de hemvändande utbytesstudenter som för med sig inte bara införvärvade kunskaper inom sitt ämnesområde, utan också kulturella erfarenheter som studenterna kan dela med sina kurskamrater samt kontakter som kan vara viktiga för både studenten själv och universitetet.

Problembeskrivning

Det är idag alltför vanligt att studenter som deltagit i utbyten eller på egen hand studerat utomlands saknar ett forum där de kan dela med sig av sina erfarenheter och lärdomar. Detta leder både till att den internationella erfarenheten stannar vid den enskilde studenten och att kunskapen om internationella utbyten inte sprids i den utsträckning som krävs för att nå målet om att vara Sveriges bästa internationella utbildningsmiljö om drygt tre år. För att det ska bli naturligt att förmedla sina erfarenheter tror Studentkåren att Umeå universitet måste initiera ett handlingsprogram för internationalisering på hemmaplan.

En underutnyttjad resurs i internationaliseringsarbetet på hemmaplan tror vi är de inresande gästforskare/-lärare som kommer till Umeå universitet. Dessa personers kunskap och erfarenheter bör tas till vara i universitetets utbildning på grund- och avancerad nivå i större utsträckning än idag.

En förutsättning för att Umeå universitet ska kunna ta emot inresande studenter är att undervisning bedrivs på fler språk än svenska. Det språk som ligger närmast till hands är engelska, men självklart kan man inte förutsätta att alla lärare känner sig bekväma och kompetenta till att använda engelska som undervisningsspråk. Därför ser Studentkåren det som en nödvändighet att lärare som undervisar på kurser och program med annat undervisningsspråk än sitt modersmål ska erbjudas kompetenshöjning i språk.

Utbildning i det svenska språket är någonting som inresande gästforskare/-lärare och studenter önskar sig, vilket både är roligt och viktigt för att interagera i sin nya miljö. I dagsläget har tyvärr inte Humanistiska fakulteten möjlighet att erbjuda alla intresserade en kurs i svenska.

Vid dialogsamtalen med ministern för högre utbildning hösten 2015 lyftes frågan om vad universiteten kan göra för att öka andelen studenter som deltar i internationella utbyten och studier. En av åtgärderna som diskuterades var en översyn av terminsplanerna för utbildningsprogrammen; Det är idag svårt för många studenter att kombinera programstudier och internationella erfarenheter på grund av osäkerheter kring tillgodoräkningen och att få eller inga tillfällen för internationella utbyten erbjuds. Studentkåren anser att universitetet bör uppmuntra institutioner och programråd att utvärdera hur möjligheterna ser ut för studenter att få en internationell erfarenhet.

Umeå universitet tar idag ut administrativa avgifter för återbetalning av studieavgifter för utomeuropeiska studenter. I ett nationellt perspektiv är denna hög och en del svenska lärosäten väljer att inte ta ut någon avgift.¹

Studentkårens förslag till åtgärder

- Att Umeå universitet initierar ett handlingsprogram för att ta tillvara på erfarenheter från studenter som deltagit i internationella utbyten.
- Att Umeå universitet uppmuntrar institutioner och programråd att involvera inresande gästforskare/-lärare i den ordinarie utbildningen på grund- och avancerad nivå.
- Att Umeå universitet verkar för att alla inresande studenter och gästforskare/-lärare som anmäler

---

¹ Cruz, Caroline. 2015. *Kartläggning av återbetalning av studieavgifter*. Universitetskanslersämbetet. <http://www.uka.se/download/18.7130a805151c4bd1bbd5a95/1455787335684/tillsynspm-kartlaggning-aterb-studieavg-2016.pdf>

intresse ska ges möjlighet att läsa en kurs i svenska vid universitetet.

- Att Umeå universitet ger institutioner och programråd i uppdrag att utvärdera hur möjligheterna ser ut för studenter på utbildningsprogram, och särskilt yrkesutbildningar, att delta i internationella utbyten.
- Att Umeå universitet gör det enklare för studenter som genomfört internationella utbyten att tillgodoräkna sig detta i sin examen.
- Att Umeå universitets administrativa rutiner ses över för att administrativa kostnader för återbetalning av studieavgifter inte ska drabba enskilda studenter.

1.1.4 Nät- och distansutbildning

Studentkårens grundsyn

Umeå universitet ska erbjuda likvärdig utbildning till alla studenter. Studentgrupper som av olika geografiska, sociala och ekonomiska skäl inte kan eller vill studera på campus har alla rätten till en likvärdig högskoleutbildning som de studenter som genomför sin utbildning på campus. Utbildning på nät och distans ska hålla likvärdig kvalitet som campusförlagd utbildning.

Problembeskrivning

Den akademiska världen i Sverige upplevs inte anpassad till dagens heterogena studentgrupp och högskolan har inte följt med i den demografiska och strukturella förändringen som skett i studentgruppen. Studenter som studerar kurs eller program på distans hamnar oftast i andra hand med ett färre antal föreläsningstimmar, såväl campus- och nätförlagda. Distansstudenter vittnar om minskad kontakt med lärare och oproportionerligt mycket större andel uppgifter samt examinationer som ska ersätta den lärarledda undervisningen jämfört med dem som har campusförlagda utbildningar.

För studenter som läser på distans är information som ges ut extra viktig. Distansstudenter upplever att det vid kursstart ofta saknas information om antalet fysiska träffar och vilken sorts examinationer kursen har vilket leder till att studenternas utgifter för exempelvis resor blir höga. Distansstudenter känner också att de inte får tillräcklig information om vad det ställs för tekniska krav på deras utrustning och vilken typ av programvara universitetet kan bidra med.

För studentkåren är distansstudenter en svårnådd studentgrupp och de har ofta liten kunskap om vilka regler som finns på universitetet. Studentkåren tror att om distansstudenter tidigt får information om kårens verksamheter från flera håll kan studenternas kunskaper om deras skyldigheter och rättigheter öka. Detta skulle gynna både kårer och personal. Detta skulle också göra att distansstudenterna skulle känna sig mer inkluderade i studentlivet.

Studentkårens förslag till åtgärder

- Att Umeå universitet arbetar för att öka användandet av tekniska undervisningsformer, till exempel inspelade föreläsningar och digitala samtal med lärare, vid distansstudier. Detta för att säkerställa att nät- och distansutbildningar håller likvärdig kvalitet som campusförlagd utbildning.
- Att Umeå universitet arbetar med att förtydliga och förenkla kommunikationen med distansstudenter för att de ska kunna få ökad information om sina rättigheter och skyldigheter.
- Att kursplaner hålls uppdaterade och reviderade så att det tydligt framgår vad kursen innehåller, såsom fysiska träffar och examinationsformer.
- Att i samband med välkomstbrevet skicka ut tydliga instruktioner och manualer för teknisk programvara.

1.2 Rättssäkerhet

1.2.1 Det gällande regelverket

Studentkårens grundsyn

Det är av stor vikt att det gällande regelverket efterlevs och tydligt kommuniceras ut för att universitetet ska kunna utföra en korrekt myndighetsutövning. Regelverket är de dokument till vilka studenter och studentombud i första hand kan vända sig för att söka svar på hur utbildningen regleras. Att studenterna känner till sina rättigheter och skyldigheter är själva grunden för en rättssäkerhet i utbildningen.

Problembeskrivning

Regelverkssidorna har tidigare varit svåröverskådliga. Regelförändringar bör kommuniceras ut på ett tydligt och regelbundet vis genom exempelvis ett nyhetsbrev. Det har initierats en process med att förenkla strukturen och göra regelverkssidorna mer lättöverskådliga och en ökad sökbarhet vilket kårerna ställer sig mycket positiv till då det bidrar till att förenkla informationssökandet för studenterna. I dagsläget saknas dock regelverk på engelska vilket försvårar för studenter som inte har svenska som modersmål att känna till sina rättigheter.

För studenter inom forskarutbildningen är det idag svårt att veta vilka rättigheter man har att till exempel få en tentamen bedömd, detta eftersom det saknas ett liknande regelverk som *Regler för betyg och examination på grund- och avancerad nivå* för forskarutbildningen. En stor förbättring vore om det tydligare reglerades hur detta ska ske på forskarutbildningen.

Ett viktigt dokument för att informera studenter om vilka rättigheter och skyldigheter de har, samt hur man som student går till väga för att framföra sina åsikter har varit foldern *Missnöjd student? – en allmän vägledning vid hantering av studentärenden*. Denna är dock utdaterad och i stort behov av en revidering. Vi anser att detta arbete skulle resultera i en förenkling för såväl studenter och studentombud som för programråd och institutioner. Självklart ska detta dokument även finnas tillgängligt på engelska.

Studentkårens förslag till åtgärder

- Att det inledande arbetet med en uppdatering av hemsidan med regelverk för utbildning på grund- och avancerad nivå utökas till att omfatta samtliga universitetets regelverk, samt att sidorna översätts till engelska.
- Att regelverket rörande forskarutbildning, i samråd med de forskarstuderande, utvecklas för att innefatta exempelvis regler kring betyg och examination.
- Att handlägningsordningen *Missnöjd student? - en allmän vägledning vid hantering av studentärenden* uppdateras, även översätts till engelska och ses som en allmän vägledning vid hantering av studentärenden.

1.2.2 Kursplaner och kursadministration

Studentkårens grundsyn

Kursplaner är juridiskt bindande dokument och reglerar kursinnehållet samt hur kurser examineras. Det är således viktigt ur ett tillgänglighetsperspektiv att kursplanerna är aktuella, lättillgängliga och tydliga för alla studenter. Kursplaner för forskarstuderande behandlas i avsnitt tre.

Problembeskrivning

Vi ser positivt på att det i kursplanemallen uppmanas till att dela upp stora kurser i flera moment, det tydliggör

för studenter och underlättar inläsningen, samt förenklar tillgodoräkningen och möjligheten till studiemedel. Det bör följa naturligt att när kursen delas in i flera moment så specificeras vilka förväntade studieresultat som examineras under varje moment, samt hur denna examination går till. Detta vore en förbättring från hur det ser ut idag, när det för studenter är oklart vad som ingår i de olika momenten, och vad som kommer att examineras på en skriftlig tentamen och vad som redan examinerats genom exempelvis laborationer, för att undvika dubbelexamination.

Idag är det inte ovanligt att det cirkulerar flera versioner av samma kursplan, både publicerade på kursplattformar och länkade från kursplanesök. Detta orsakar onödig förvirring både för studenter och anställda, eftersom en inaktuell kursplan som är publicerad på till exempel en kursplattform inte ger sken av att vara just inaktuell, då den utger sig för att gälla tillsvidare. Samma problematik föranledde den nu beslutade revideringen av regelverkssidan, och vi anser att en liknande struktur behöver skapas för kursplanerna. Då skulle kurssamordnaren kunna länka till platsen där aktuell kursplan finns, och inte publicera det faktiska dokumentet på lärplattformen. Detta skulle säkerställa att det alltid är tydligt vilken kursplan som är aktuell samt att cirkulationen av olika kursplanedokument skulle kunna upphöra.

Kurslitteratur var tidigare en obligatorisk del i kursplanerna men togs bort vid revideringen av regelverket i januari 2015. Detta har gjort det är svårt för bland annat Universitetsbiblioteket att köpa in kurslitteratur eftersom den automatiskt inte återfinns i SELMA. Lokala bokhandlare delar denna problembeskrivning eftersom de inte vet vilka kursböcker de ska köpa in. Således bidrar detta till att det blir svårt för studenter att få tag på rätt kurslitteratur. Det blir även problem för studenter som har rätt att få obligatorisk kurslitteratur inläst om Universitetsbiblioteket inte har någon uppgift på vilken litteratur detta är. För att garantera att kurslitteraturen når Universitetsbiblioteket samt andra aktörer, och för att inte behöva bygga upp en ny infrastruktur för detta, menar vi på att det är nödvändigt att universitetet säkerställer att kurslitteraturen rapporteras in i SELMA.

Studentkårens förslag till åtgärder

- Att det i kursplanemallen förtydligas att när en kurs består av flera moment ska det tydligt framgå vilka förväntade studieresultat som examineras inom varje moment, samt hur denna examination går till.
- Att Umeå universitet omarbetar publiceringen av kursplanerna, i likhet med regelverkssidan, för att säkerställa att både studenter och anställda med lätthet kan hitta aktuell kursplan, samt att en bestående länk kan publiceras i utbildningsplaner och på kursplattformar.
- Att Umeå universitet säkerställer att samtlig kurslitteratur rapporteras in i SELMA.

1.2.3 Examination

Studentkårens grundsyn

Examination är en grundsten i genomförandet av kurser på universitetet, och någonting som alla studenter genomför under sin studietid. Examinationer ska vara rättssäkra, och kommunikationen mellan lärare och studenter vad gäller förväntade studieresultat ska vara tydlig. Sedan förra studentkårsskrivelsen skrevs har frågan om digitala examinationer aktualiserats. Vi ser mycket positivt på denna utveckling, och anser att det är en nödvändighet att universitetet upprättar storskaliga möjligheter för lärare att examinera digitalt, oavsett om det sker som traditionell salstentamina eller i andra former.

Studentkårens problembeskrivning

I likhet med föregående studentkårsskrivelse kan vi se att uppkomna problem kring examination utgör en

betydande del av studentärendena som studentkårerna hanterat de senaste tre åren. Detta område innefattar ett flertal olika problem, såsom oklarheter kring vad som är examinerande, vad som får vara obligatoriskt samt vilka studieresultat som förväntas av studenten. Grunden till dessa problem är till stor del bristande kommunikation mellan lärare och studenter. Studentkårerna ser att bristande pedagogisk planering och kommunikation tenderar att bidra till ovisshet bland studenterna. Kursens utformning ska tydligt utgå från förväntade studieresultat som därmed kan reducera denna typ av problem samt skapa tydlighet för alla inblandade parter.

Vad gäller framväxten av digitala examinationsformer anser vi det mycket viktigt att arbetet sker genomtänkt och inte hastas fram. Tydliga regelverk för hur detta ska genomföras, framför allt med hänseende till rättssäkerheten, måste vara fastställda innan digitala examinationer påbörjas i större skala. En aspekt i detta som studentkårerna särskilt vill lägga vikt vid är vad som händer med de digitala examinationerna när examinationen är bedömd. I dagsläget kan studenten hämta ut sina skriftliga prov och på så vis säkerställa att denna inte finns att hämta ut som offentlig handling av andra studenter eller annan person. För oss är det väldigt viktigt att denna möjlighet för studenterna finns kvar även efter införandet av digitala examinationer, och detta behöver regleras i aktuellt regelverk. Det är även av yttersta vikt att alla har möjlighet att delta på lika villkor vid digitala examinationer, oavsett aktuell nedsättning. Studentens personliga tekniska utrustning får heller inte påverka studentens möjlighet att delta i examinationer, och vi ser därför att universitetet måste tillse att den tekniska utrustning som krävs för att genomföra examinationen ska finnas tillgänglig för utlåning.

En betydande del av de studentärenden relaterade till examination som kommer till kårernas kännedom handlar om studenter som upplever att de inte blivit objektivt bedömda vid rättningen av deras hemtentamen. För att öka rättssäkerheten ser studentkårerna det därför som en självklarhet att hemtentamina alltid ska ske anonymiserat. Det finns dessutom redan en funktion för detta i de lärplattformar som används vid universitetet.

Ytterligare en fråga som studentkårerna önskar lyfta är den trend som råder på universitetet med långa skrivtider på salstentamina. Det är inte ovanligt att en kurs på 30 hp avslutas med en salstentamina på sex till åtta timmar, utan möjlighet att lämna skrivsalen. Vi anser att detta inte är gynnsamt ur prestationssynpunkt, eller arbetsmiljösynpunkt, och önskar att det utreds om det vore en möjlig lösning att dela upp långa examinationer i två delar som ges antingen samma dag men med paus emellan, eller vid olika tillfällen. En förhoppning vore att detta skulle öppna upp idag icke välutnyttjad tid i skrivsalarna på Östra paviljongerna, eftersom många studenter inte utnyttjar skrivtiden till fullo eftersom man helt enkelt inte orkar.

Studentkårens förslag till åtgärder

- Att Umeå universitet arbetar för att användandet av begreppet “obligatoriskt moment” inte missbrukas.
- Att Umeå universitet i *Regler för betyg och examination* förtydligar hur schemaändring av obligatoriska moment får göras.
- Att Umeå universitet fortsätter arbetet med att inrätta möjligheter för digital examination, med särskilt fokus på rättssäkerhet, möjligheten att begränsa examinationsdokument som allmän handling och tillgänglighet av teknisk utrustning.
- Att Umeå universitet tillhandahåller lånedatorer under digitala salstentamina till motsvarande minst 10% av antalet tentander samt att det är tydligt vilka prestandakrav som ställs på privata datorer.
- Att all hemtentamina vid Umeå universitet sker anonymiserat.
- Att Umeå universitet genomför en översyn av skrivtiderna för salstentamina, och uppmuntrar institutioner att dela upp långa salstentamina på flera skrivtillfällen.

2. Studiesocialt

2.1 Arbetsmiljöarbetet vid Umeå universitet

Studentkårens grundsyn

Många studenter tillbringar stora delar av sin arbetstid på universitetsområdet. Vi ser att campus för studenter jämföras med en arbetsplats, därför är det av stor vikt att studiemiljön är tillfredställande. Campus består utöver vårt fysiska campus här i Umeå utav flertalet virtuella arbetsmiljöer i form av exempelvis lärplattformar och hemsidor. Umeå universitet har många distansstudenter vars enda kontakt med universitetet sker på webben. Det är viktigt att dessa är lättillgängliga och tydliga. Förutom att uppfylla den gällande arbetsmiljölagstiftningens krav säger Umeå universitets Arbetsmiljöpolicy (1999-06-07), dels att ”Umeå universitet skall vara en arbetsplats som präglas av respekt för och tillit till individen samt vara säker och utvecklande för anställda och studenter” och dels att ”Arbetsmiljöarbetet skall ge förutsättningar för ett positivt arbetsklimat och en god arbets- och studiemiljö”. Följaktligen ska Umeå universitet skapa förutsättningar, både fysiska och psykosociala, för att anställda och studenter ska må bra, trivas och känna sig trygga.

Arbetet för en bättre arbetsmiljö pågår ständigt på universitetet. En bra arbetsmiljö förändras och anpassas efter de som nyttjar universitetets lokaler. Studieplatser är en fråga som ständigt är aktuell och att studenterna vid Umeå universitet ska ha tillgång till arbetsplatser anpassade till studier är av högsta vikt. Även frågan om att rusta upp och förnya tentamenssalarna är viktig. De externa tentamenssalarna som används idag håller inte samma kvalitet som universitetets egna. Det systematiska arbetsmiljöarbetet kräver att studenter har möjlighet att uttrycka sig kring sin arbetsmiljö. Studentombuden fyller den funktionen och är garanten för en ”levande och föränderlig” arbetsmiljö som anpassas efter de som vistas i lokalerna. Studenter är inte en homogen grupp och en anpassad arbetsmiljö kan se ut på alla möjliga sätt.

Problembeskrivning

Vi ser att det på universitetet inte är helt lätt att veta var en ska vända sig med frågor och funderingar kring arbetsmiljö. Denna problematik ligger på flera aktörers bord, det ligger på oss eftersom att vi är studenternas företrädare i olika beredande och beslutande organ på universitetet. Men även på universitetet centralt då de strukturer som är uppbyggda idag inte alltid främjar dialog, diskussion och förändring utan ofta fastnar i byråkratiska och utdragna processer. Finns inte den dialogen blir förändringsmöjligheterna och de saker vi kan göra begränsade, då de riktiga förändringarna beslutas om och verkställs högre upp i organisationen. När vi inte får gehör tappar vi och ni förtroende hos våra SAMOs och hos studenterna.

Alla studieplatser och tentamenssalarna som används vid Umeå universitet håller ännu inte tillräckligt hög standard. Studenter behöver studieplatser och tentamenssalarna där arbetsmiljön är god och anpassad efter de olika behov som studenter har. Framför allt behövs ett ökat antal studieplatser. Att Umeå universitet använder externa tentamenssalarna för att fler ska kunna examineras ser vi som positivt, men arbetsmiljön i salarna måste vara god. Tentamenssalarnas kvalitet varierar idag beroende på om det är en extern eller intern tentamenssal. Detta måste åtgärdas.

Studentkårens förslag till åtgärder

- Att det instiftas ett centralt forum där HSAMOs kan lyfta aktuella ärenden och frågor rörande arbetsmiljö.
- Att Umeå universitet tillgodoser behovet av fler grupprum och adekvata studieplatser med särskilt fokus på att upprätta god tillgång till el och nätverk.

- Att Umeå universitet säkerställer att en god arbetsmiljö råder i de tentamenssalarna som används.

2.1.1 Tentamenssalarna

Studentkårernas grundsyn

Tentamen är en otroligt viktig del i högskolestudier som det ser ut idag, då det i mångt och mycket är då som alla insamlade kunskaper sätts på prov. Detta gör tentamenstillfället till ett otroligt kritiskt moment för studenter både ur en studiesynpunkt så väl som en arbetsmiljösynpunkt. Det är studentkårernas syn att det är otroligt viktigt att arbetsmiljön under tentamen är så bra som den bara kan bli för att inte påverka studenternas studieresultat.

Problembeskrivning

På Arbetsmiljökommittén i februari 2015 tog huvudstuderandearbetsmiljöombuden upp frågan om bristfällig arbetsmiljö i tentamenssalarna. Detta ledde till att Lokalförsörjningsenheten tillsammans med Universitetservice fick ett uppdrag att utreda och genomföra åtgärder som är av infrastrukturkaraktär samt att föreslå åtgärder som minskar behovet av externt förhyrda lokaler. Detta berodde på att vi de senaste åren har sett ökade problem med tentamenssalarna. Eftersom att antalet studenter ökar, ökar också antalet tentander. Detta innebär att salarna i östra paviljongen inte längre räcker till. Studenterna blir då utplacerade i skrivsalarna på andra ställen så som IKSU och Folkets hus med mera. Universitetet kan inte ha samma kontroll över arbetsmiljön i dessa salar som de kan på Östra Paviljongen. Detta har inneburit att det inte varit en adekvat ljudbild, kallt i salarna och att det har varit svårt för studenterna att ta sig till salarna. Delar av detta har nu åtgärdats, men det är något vi måste fortsätta

En annan utmaning som vi ser för framtiden är att sättet vi skriver tentamen förändras och att med intåget av digitala tentamina kommer såväl tekniska aspekter som att salarna måste uppgraderas med förbättrad elförsörjning och ventilation. Detta är något som är på gång, men vi anser ändå att det är en viktig sak att poängtera och att det följer med i tanken eftersom vi förhoppningsvis kommer se en ökning i antalet digitala examinationer. Vi ser också en problematik i att studenterna förväntas ta med sig sina egna datorer och att dessa har olika prestanda och kvalitet. Detta kan vara problematiskt om det visar sig att datorer hänger sig eller saknar uppdateringar som är nödvändiga. Detta kan i sin tur orsaka en onödig stress och oro hos studenterna.

Anmälan till tentamen är idag något som är problematiskt för studenterna då detta hanteras olika vid olika institutioner. Vissa använder LADOK på web, andra har egna system och vissa gruppanmäler alla. Detta är ett problem då studenter ofta går mellan institutioner och då ibland inte lyckas anmäla sig till tentamina eller inte vet om att man ska anmäla sig.

Studentkårernas förslag till åtgärder

- Att Umeå universitet fortsätter arbeta för att arbetsmiljön i externa tentamenssalarna ska hålla lika hög standard som universitetets egna.
- Att Umeå universitet kontinuerligt arbetar med att anpassa befintliga och kommande tentamenssalarna för digital examination.
- Att anmälan till tentamen för samtliga kurser samlas på en hemsida, så att studenten ser de kurser som den är registrerad på och se hur anmälan sker, oavsett vilket system den enskilda institutionen använder.

2.1.2 Bristande bemötande vid institutioner och fakulteter

Studentkårens grundsyn

Ett gott bemötande från lärare, personal och medstudenter är den enskilt viktigaste faktorn för att uppnå en god psykosocial arbetsmiljö för universitetets studenter. Det bör därför ses som en självklarhet att samtliga lärare och studenter alltid ska bemöta varandra med respekt. Detta är vidare en av utgångspunkterna i universitetets *Arbetsmiljöpolicy*, men frågan om bemötande går ej att lösa med punktinsatser. I likhet med många arbetsmiljöfrågor blir strävan efter att säkerställa ett respektfullt bemötande och ett gott arbetsklimat därför att betrakta som ett arbete som aldrig kan färdigställas, och ständigt måste påbörjas på nytt.

Problembeskrivning

Bristfälligt bemötande utgör fortfarande grunden till en relativt stor del av de studentärenden som kommer till kårens kännedom. Problematiken kan ta sig vitt skilda uttryck, med allt från uteblivet bemötande (studenter som ex. ej får något svar på frågor som mailas till läraren) eller missförstånd som följd av otydlig kommunikation, till mer allvarliga saker som rena otrevligheter eller kränkande bemötande gentemot studenterna. Det förstnämnda påverkar främst den generella utbildningskvaliteten medan det sistnämnda kan ha långtgående negativa psykosociala effekter för den enskilde studenten.

Brister i bemötandet är något som kunnat observeras vid samtliga fakulteter, och det är därför en fråga som är av vikt för universitetet i stort, inte en problematik som är avgränsad till ett fåtal institutioner. Ett generellt och återkommande problem är bristen på tydliga rutiner i fall där en student känner sig dåligt bemött. Studenter omfattas ej heller av Arbetsmiljöverkets föreskrift om organisatorisk och social arbetsmiljö (AFS 2015:4) vilket gör att det många gånger för studenterna är otydligt att det är prefekt som bär ansvar för arbetet med den psykosociala arbetsmiljön vid respektive institution. Universitetets *Handläggningsordning vid diskriminering, trakasserier och kränkningar* är ett steg i rätt riktning, men arbete återstår för att sprida kunskapen om densamma.

Studentkårens förslag till åtgärder

- Att samtliga anställda vid universitetet efterföljer 4 § Förvaltningslagen och skyndsamt besvarar frågor från studenter eller andra enskilda personer.
- Att riktlinjer upprättas rörande vart en student ska vända sig som inte fått svar på en fråga, och att dessa riktlinjer på ett tydligt sätt kommuniceras till studenterna.
- Att universitetets handläggningsordning vid diskriminering, trakasserier och kränkningar får bred spridning internt, och ses som den självklara utgångspunkten i varje fakultets och institutions arbete med hanteringen av dessa frågor.
- Att nämnda handläggningsordning på ett tydligt sätt kommuniceras till studenterna, så att det aldrig råder några tvivel om vart en student som känner sig illa bemött av en lärare eller medstudent bör vända sig.

2.1.3 Access för studenterna vid Umeå universitet

Studentkårens grundsyn

Universitetet är till för studenterna. Det bör ses som en självklarhet att studenterna har tillgång till samtliga av universitetets allmänna lokaler, oavsett vilken institution eller kurs en tillhör. Detta är särskilt viktigt i det rådande läget av ständig brist på adekvata studieplatser och grupprum. Studenterna bör inte bli begränsade i vilka studieplatser de kan använda sig utav. Det borde vara en självklarhet att en student har möjlighet att studera på en studieplats som är bäst tillgänglig till studenten, oavsett vilket campus det gäller.

Problembeskrivning

Nuvarande system där Umu-kortet är kopplat till kurskod och endast ger access till de byggnader vari aktuell kurs är förlagd innebär många praktiska problem både för studenter och lärare. Vi vet att många studenter studerar på campus efter kontorstid, och begränsningarna i access minskar då drastiskt flexibiliteten i studenternas vardag. Dessutom kan studenter och anställda inte heller använda de invändiga passager som finns för att röra sig mellan de olika byggnaderna på campus, vilket är en stor nackdel inte minst under de kallare årstiderna, och även en orsak till ökad otrygghet.

De skäl för att begränsa access som har åberopats handlar alla om säkerhetsaspekten, vilket vi menar tyder på en grundläggande brist på tillit till studentgruppen, vilket inte kan anses vara skäl nog för att så kraftigt försämra studiemiljön på campus. Något som försvårar det redan komplicerade systemet är att accessen för många studenter måste begäras från respektive hus, beroende på vilka regler det huset har. Det har inte fungerat att kontakta Infocenter, då de hänvisat till respektive Husservice

Det är alltså inte bara frågan om begränsad access, det är också omständligt att skaffa. Studenter har blivit särskilt begränsade när det kommer till att kunna studera under sommarperioden eftersom att accessen tas bort under sommaren. Detta gör att de studenter som studerar inför kommande omprov inte har alla förutsättningar som behövs. Studenter hamnar också i kläm vid terminsskiftet, vilket kan undvikas genom att inte dra tillbaka access innan registreringen på just påbörjad kurs är genomförd. För ett levande campus krävs att studenter och anställda kan komma åt sina arbetsplatser oberoende av tid på dygnet och under året.

Studentkårens förslag till åtgärder

- Att alla registrerade studenter ska ges access till samtliga allmänna studieplatser på campus.
- Att systemet för att begära och tilldelas access ses över och förslagsvis samordnas av Infocenter.
- Att alla studenter ska ha access till studieplatser även under sommaren och vid terminsskiftet.

2.2 Lika villkor vid Umeå universitetet

Studentkårens grundsyn

Strävandet efter ett rättvist samhälle där alla människor har lika värde oberoende av etnicitet, kön eller ekonomiska förutsättningar blir utan aktiva åtgärder och främjande arbete en hägring. Universitetet har en stor roll att spela för att lägga grunden till ett mer jämlikt och jämställt samhälle. För att Umeå universitet ska kunna erbjuda likvärdig utbildning till alla studenter är det en förutsättning att Umeå universitet är lyhörd inför hela studentgruppen. Studentgruppen består av personer med olika kön, genus, etnicitet, funktionshinder, ålder, ekonomiska förutsättningar samt geografiska förutsättningar; det finns ingen student som är den andra lik. Alla dessa har lika rätt till högskoleutbildning. Umeås studentkårer anser att alla bör kunna studera vid Umeå universitetet på lika villkor och att det i grunden är en kvalitetsfråga (diskrimineringslag 2008: 567).

Problembeskrivning

Den akademiska världen i Sverige upplevs inte som anpassad till den heterogena studentgruppen och högskolan har inte följt med i den demografiska och strukturella förändringen av studentgruppen. I dagsläget ser vi att högskolan blir allt mer segregerad och trösklarna för att påbörja högskoleutbildning växer. Umeå universitet arbetar med lika villkorsfrågor på både lång och kort sikt samt med både teori och praktik. Undersökningar exempelvis studentbarometern och nybörjarenkäten som gjorts på området har gett tydliga, kvantifierbara resultat. Umeå universitet måste fortsatt arbeta med att lyfta lika villkorsfrågor utifrån dessa resultat - inte minst genom återkoppling och utvärdering. Det är av stor vikt att arbetet med uppföljning också mynnar ut i en förändring av verksamheten där så behövs.

Allas möjligheter till högre utbildning, och på sikt inflytande och makt, är en demokratifråga. Något som arbetas med och fortsatt bör utvecklas är breddad rekrytering och breddat deltagande. Med breddad rekrytering menar vi att student- såväl som personalpopulationen ska återspegla samhället i stort. I strävan efter att uppnå en breddad rekrytering är det viktigt att arbetet med breddat deltagande inte hamnar i skuggan. Att få in människor på universitetet är en sak, men att se till att de som påbörjat studier också avslutar dem är avgörande.

Studentkårens förslag till åtgärder

- Att Umeå universitet tillsammans med studentkåren kontinuerligt arbetar med breddad rekrytering och breddat deltagande.
- Att Umeå universitet aktivt arbetar för att uppnå en jämnare könsfördelning bland lärosätets professorer.

2.2.1 Studenter med barn

Studentkårens grundsyn

Det är studentkårens syn att alla studenter ska ges samma möjligheter att bedriva sina studier vid universitetet och att detta inte ska försvåras av att vara förälder.

Problembeskrivning

Det förekommer fortfarande idag att studenter schemaläggs på kvällstid till undervisning eller examination, som inte kräver att den är på kvällstid. Detta orsakar en del problem för studenter som har barn då dessa kanske inte har samma möjlighet att delta i denna undervisning, då det kan vara svårt att ordna med förskola eller barnpassning för dessa moment. Således ges inte dessa studenter samma möjlighet att kunna genomföra sina studier med lika gott resultat som studenter utan barn.

Utöver detta tillkommer regeln för *Barns vistelse på arbetsplatsen* som dels är ett mycket intetsägande och gammalt dokument. Detta är ett dokument som i stor utsträckning inte efterlevs av varken studenter eller personal. Det orsakar dock problem för studenter med barn som inte har möjligheten att ta med sig dessa på föreläsningar eller motsvarande. Detta trots att barnen inte stör undervisningen. Detta innebär att studerande föräldrar ibland missar undervisning på grund av just denna regel då de av olika anledningar inte kunna lämna sitt barn hemma själva eller ordna med barnpassning.

Ett annat problem som inte specifikt enbart drabbar studerande föräldrar, men som ofta får större konsekvenser för dessa, är att kompletteringsuppgifterna som ska ersätta muntliga seminarier vid frånvaro inte är i storleksmässig proportion till själva seminariet. Detta framförallt då deras frånvaro framförallt orsakas av att deras barn är sjuka, vilket inte är allt för ovanligt. Ett muntligt examinerande seminarium kräver ofta att du är närvarande och aktivt deltagande, men i praktiken kan det räcka med att studenterna säger någon enstaka mening eller ibland till och med så räcker det med att studenten bara är närvarande.

Är studenten inte där för att ens barn är sjukt kan detta leda till en exempelvis 4 sidor lång kompletteringsuppgift. Detta innebär att en student som kanske förberett sig väl inför seminariet, nu behöver lägga tid på en komplettering, som i väldigt många fall tar mer tid än förberedelsen inför seminariet. Det är ett problem för studenter i allmänhet och för studenter med barn i synnerhet eftersom dessa inte själva orsakat sin frånvaro och dessutom oftast har mer begränsade möjligheter att lägga denna extra tid som krävs för kompletteringen utöver själva seminarietiden.

Studentkårens förslag till åtgärder

- Att Umeå universitet arbetar för att minimera schemaläggning på kvällstid och arbeta för att all undervisning och examination ska ske på dagtid.
- Att Umeå universitet ser över dokumentet *Barns vistelse på arbetsplatsen*.
- Att Umeå universitet arbetar för att kompletteringar ska motsvara det ursprungliga examinerande momentet och att studenter som inte kunnat delta ej missgynnas, exempelvis på grund av sjuka barn.

2.2.2 Internationalisering

Studentkårens grundsyn

Umeå universitet skall vara ett universitet som är attraktivt för internationella studenter att studera vid. Dessa internationella studenter skall även känna sig välkomna och trygga i Umeå. Sverige, såväl som Umeå, präglas idag av många kulturer, och studiemiljön vid Umeå universitet bör därmed spegla hur samhället ser ut i stort. Strävan efter möjliggörande av utbyte av perspektiv och erfarenheter med människor från andra länder och kulturer bidrar till att göra studenter redo för en internationell arbetsmarknad. Det är därför viktigt att betona vikten av internationalisering genom väl utvecklade kommunikationer mellan internationella lärosäten, i syfte att hävda Umeå universitet i den internationella konkurrensen. Ett internationellt perspektiv bör vara en självklar del i den dagliga verksamheten som drivs vid Umeå universitet för att stärka kvaliteten och mångfalden i utbildningen.

Samtliga programstudenter vid Umeå universitet, oberoende tillhörande fakultet och institution, bör få samma möjligheter att inkluderas i en internationell miljö, oavsett val att studera vid ett internationellt lärosäte eller ej. Därför är det viktigt att det även på hemmaplan råder en internationell miljö. Umeå universitet bör därför vara väl förberett att ta emot internationella studenter och bistå med nödvändiga resurser och information såväl innan ankomst som under tiden för studier.

Problembeskrivning

Det är för programstudenter ett problem att det erbjuds olika möjligheter till utlandsstudier beroende på programtillhörighet. Situationen blir därmed att det uppkommer tillfällen där studenter vill åka på utbyte, men på grund av programmets utformning eller att det inte finns relevanta avtal kopplade till det aktuella ämnet kan inte den möjligheten ges.

Den bristande informationen kring visum återkommer ofta som problem. Den bristande informationen påverkar studenterna negativt om de inte har korrekt eller tydlig information kring hur studiekraven är kopplade till risken att visum blir indraget. Denna bristande information kan bidra till en ryckighet i planeringen av universitetets utbildningar, samt en osäkerhet för studenter att planera sin studietid.

För att vara en välkomnande miljö för internationella studenter bör en internationell student känna sig likvärdig de nationella studenterna. Att känna till sina skyldigheter samt rättigheter som student vid Umeå universitet underlättar detta. I dagsläget är endast ett begränsat urval av Umeå universitets regelverk översatta till engelska. Detta innebär att internationella studenter har färre möjligheter att på egen hand uppsöka vilka regler som gäller. Då populationen med annat modersmål än svenska ökar, underlättar ett översatt regelverk även för nationella studenter och personal.

Studentkårens förslag till åtgärder

- Att Umeå universitet ser över hur internationella studenter informeras om visum samt hur den kommunikationen kan förbättras.
- Att Umeå universitet fortsätter och utökar samarbete med internationella nätverk för samverkan.
- Att Umeå universitet utvärderar de utbytesavtal som finns för att säkerställa att de utländska lärosätena håller hög kvalitet.
- Att samtliga regelverk, dokument och blanketter vid Umeå universitet översätts till engelska.
- Att Umeå universitet skapar givande forum för inresande forskarstuderande, och gästforskare/-lärare.

3. Forskarstuderande och Forskarutbildning

Studentkårens grundsyn

Forskarstuderande är kopplingen mellan grundutbildningsstudenter och forskning och blir därför en känslig del i universitetets kärnverksamhet. Det är viktigt att de forskarstuderande får samma förutsättningar och möjligheter som andra anställda och studenter vid universitetet.

Problembeskrivning

I regeldokumentet *Regler för utbildning på forskarnivå* vid Umeå universitet anges det att samtliga forskarstuderande som undervisar eller kommer att undervisa på grund- eller avancerad nivå ska ha relevant högskolepedagogisk kompetens och att samtliga forskarstuderande ska erbjudas utbildning för att utveckla denna kompetens. Detta låter bra, men det saknas uppgifter på vem som bär det yttersta ansvaret för detta. Är det den forskarstuderande själv, institutionen eller fakulteten som ska säkerställa att den forskarstuderande har relevant kompetens och vem erbjuder den forskarstuderande utbildningen? Att säkerställa att forskarstuderande får den pedagogiska kompetens de behöver ger dem en grund att stå på i sitt framtida arbete och minskar den stress och osäkerhet det ger att bli inkastad i en situation den forskarstuderande inte känner sig förberedd för. Forskarstuderandes högskolepedagogiska kompetens är inte bara viktig för den forskarstuderandes egen utveckling, utan påverkar också utbildningskvaliteten för studenterna denne möter.

Utöver detta tillkommer också stora brister i studieadministrationen för forskarutbildningen, det saknas dels tydliga regler och struktur för vem som bär ansvar för vad. Detta innebär att forskarstudenterna själva får jaga efter sina examinatore för att få kurser inrapporterade i LADOK och oklarheter kring vilka papper som ska fyllas i när, hur och av vem. Övergången till digital anmälan till kurser har också skapat stor förvirring.

Idag finns stora problem i anställningsprocessen för forskarstuderande. Många handledare väntar med att skriva in forskarstuderandena tills studenten har producerat forskning och detta bidrar till kort netto-studietid. Detta ser dels inte bra ut i statistiken och vi anser också att utbildningen tappar i kvalitet. Doktorandrådet ser också att antalet skuggforskarstuderande ökar och en minskning i antalet antagna forskarstuderande som en följd av att utbildningsbidraget tagits bort. Orsaken till detta är framförallt att det blivit kostsamt att ha en doktorand anställd. Denna minskning behöver inte vara negativ, men är oroväckande för bland annat universitetets kompetensförsörjning om den fortgår.

Villkoren för de forskarstuderande som har kombinerad anställning på landstinget drabbas också av problem då de måste bedriva forskarutbildning på minst 50%. Det är inte alltid detta respekteras av klinikerna och det är svårt att få ledigt från den kliniska anställningen för att åka på konferenser eller kurser på andra orter. Vi ser också ett stort problem i sjukskrivningar bland forskarstuderanden, och då framförallt att detta orsakas av för hög arbetsbelastning och stress.

Studentkårens förslag till åtgärder

- Att Umeå universitet utvecklar regelverket *Regler för utbildning på forskarnivå* vid Umeå universitet och bland annat ställer krav så att forskarstuderande är garanterad pedagogisk utbildning.
- Att Umeå universitet ser över möjligheten att inrätta regler för studieadministration även för forskarutbildning.
- Att Umeå universitet säkerställer att det finns kursplaner på samtliga forskarutbildningar för att kunna garantera en rättssäker bedömning.
- Att Umeå universitet arbetar för att informera studenter om möjligheterna till en akademisk karriär.
- Att rekryteringsprocessen för forskarstuderande öppnas upp och blir tydligare.

- Att Umeå universitet de kommande tre åren genomför en arbetsmiljösatsning för de forskarstuderande vid lärosätet.

4. Verksamhetsförlagd utbildning och övrig praktik

4.1 Utbildningsaspekter

Studentkårens grundsyn

Verksamhetsförlagd utbildning (VFU) och praktik är ett viktigt, och högt uppskattat, utbildningsmoment för många studenter vid Umeå universitet. Vi ser positivt på att fler och fler studenter får möjlighet att utvecklas genom studier utanför universitetets olika campus, och hoppas att ännu fler studenter ska få VFU/praktik som en naturlig del av sin utbildning i framtiden. Studenter som idag inte har VFU/praktik inom ramen för sin utbildning efterfrågar detta, kanske framförallt studenter vid den humanistiska fakulteten. I och med att universitetet växer, och studentgrupperna blir allt större, är VFU/praktik också ett sätt att tillse att alla studenter får del av handledning och stöd i en luftigare miljö. För att VFU/praktik ska bli en positiv upplevelse, som hjälper studenterna att uppnå sina kursmål, är det en förutsättning att det praktiska fungerar smidigt.

Det är av stor vikt för studenter att informationen vid VFU-/praktikplacering är tydlig, och att den är relevant i förhållande till studentens utbildning.

VFU/praktik rör sig ofta om studier förlagda på annan ort än Umeå så är det viktigt att praktiska detaljer så som information om placering fungerar, och har förutsättningar för att fungera, på ett smidigt och effektivt sätt. Följaktligen ställer det krav på att studenter blir tilldelade VFU-/praktikplacering i god tid samt att dess struktur uppfyller de krav som kursen kräver.

Problembeskrivning

Flera studentärenden har handlat om den brist på kommunikation som ofta gäller mellan universitetets lärare och verksamheternas handledare, där studenten ibland hamnar i kläm. Detta blir särskilt problematiskt när det gäller bedömningar. Universitetets handledare kommer ut till VFU-/praktikplaceringen ett fåtal gånger under placeringen, ibland enbart en gång, och baserar sedan sin bedömning på detta besök. Den handledare som studenten har arbetat nära under sin placering bidrar inte nödvändigtvis till denna slutgiltiga bedömning, vilket i många fall blir problematiskt eftersom universitetets handledare bara fått se en så liten del av studentens arbete. Vi anser att det inte ska vara studentens uppgift att kompromissa mellan information hen fått från sina olika handledare för att veta vad hen ska göra. Inte heller anser vi det rätt att studenten bedöms, och får ett betyg, baserat på en så liten del av sin VFU/praktik som sker idag.

Det har även framkommit att studenter blivit tilldelade handledare som har begränsad tjänst, såsom halvtidstjänst eller liknande, vilket medför att den verksamhetsförlagda utbildningen blir bristfällig. Handledares kompetens är viktig för att studenterna ska få en kvalitativ VFU/praktik och denna kompetens kan endast försäkras om handledare får rätt handledarutbildning.

Studentkårens förslag till åtgärder

- Att Umeå universitet arbetar med att förbättra administrationen kring VFU/praktik samt tydliggöra för både lärare, kliniska handledare och studenter hur handledning och bedömning genomförs.
- Att Umeå universitet försäkras om att de lokala handledarna får lämplig handledarutbildning för ökad kvalitet på VFU och klinisk praktik.

4.2 Studiesociala aspekter

Studentkårernas grundsyn

Det ska vara möjligt att bedriva högskolestudier utan att kringkostnader i samband med obligatorisk placering på annan ort ska kräva att studenterna behöver ta banklån eller tvingas avbryta sina studier. Det är också studentkårernas mening att studenterna ska ges möjligheten att planera sina liv och därmed i god tid behöver få veta var de ska placeras. Alla studenter ska ha samma möjligheter att genomföra sin utbildning och detta inkluderar VFU/praktik.

Problembeskrivning

När man granskar de ärenden som inkommit till studentkårerna rörande VFU/praktik rör de studiesociala frågorna framförallt VFU-/praktikplaceringar utanför Umeå och stress med att hitta boende i samband med detta. *Regler för praktik och studieresor* vid Umeå universitet säger i kapitel två att för praktik på pendlingsavstånd från Umeå ska placeringen meddelas minst två veckor i förväg och om det krävs boende utanför Umeå bör platsen meddelas minst en månad i förväg.

Det har inkommit flera ärenden till studentkårerna när detta inte skett utan praktikplatser har meddelats så sent som en till två veckor i förväg, trots att studenten inte kan vara kvar i Umeå. Detta gör det väldigt svårt för studenterna att hitta boende på dessa orter och försvårar även möjligheten att hyra ut sitt eget boende i Umeå. Detta leder i sin tur till, utöver stress orsakat av behovet att hitta boende med kort varsel, merkostnader för studenterna eftersom det är svårt att hitta billigt boende med kort framförhållning.

En annan bieffekt av detta är att studenten inte hinner hyra ut sitt boende i Umeå vilket leder till kostnader för dubbla boenden. Den ersättning som universitetet idag erbjuder täcker dock sällan kostnadsökningen som detta medför. Ersättningen räknas dessutom ned om praktikperioden är kortare än en månad, men studenten står oftast med en hel månad i hyra även om perioden för praktik varit kortare.

Studentkårernas förslag till åtgärder

- Att Umeå universitet ser över möjligheterna till ökat bidrag för, eller på annat sätt minska, dubbla boendekostnader i samband med VFU/praktik.
- Att Umeå universitet fortsätter påverkansarbetet gentemot sina partners för att kunna meddela studenterna var de ska göra sin VFU/praktik senast en månad innan momentets start.
- Att Umeå universitet skapar möjligheter som underlättar för studenter att hitta boenden utanför Umeå i samband med VFU/praktik.
- Att Umeå universitet ser över rutinerna för tilldelning av VFU-/praktikplaceringar och utvärderar om detta kan utvecklas i syfte att säkerställa att besked om placering lämnas senast en månad innan VFU-/praktikperioden inleds.

Jonas Nordström

1:e vice kårordförande
Utbildningsansvarig
Umeå studentkår

Stina Alm

1:e vice kårordförande
Central utbildningsbevakare
Umeå Medicinska Studentkår

Linda Karlsson

1:e vice kårordförande
Central utbildningsbevakare
Umeå naturvetar- och
teknologkår

Rebecca Carlander

2:e vice kårordförande
Arbetsmiljö & likavillkorsansvarig
Umeå studentkår

Nils Gustafsson

2:e vice kårordförande
Studiesocialt ansvarig
Umeå Medicinska Studentkår

Maja Stenberg

2:e vice kårordförande
Studiesocialt ansvarig
Umeå naturvetar- och
teknologkår

Sofia Olsson

Studentombud
HumSek

Kalle Eriksson

Studentombud
SamSek & JF

Elina Bjurbäck

Studentombud
BetSek & HHUS

Hanna Notsten

Studentombud
UmPe